

Catalan A: literature – Standard level – Paper 1
Catalan A : littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Catalán A: literatura – Nivel medio – Prueba 1

Friday 8 May 2015 (afternoon)
Vendredi 8 mai 2015 (après-midi)
Viernes 8 de mayo de 2015 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Escrigui el comentari literari guiat de només **un** dels textos següents. A la seva resposta cal que desenvolupi les dues preguntes d'orientació.

1.

La *Dolores* ha convençut la Victòria d'anar a la perruqueria. Ha esbrinat que la dona es tenyeix els cabells amb un líquid negre, que fa regalims i sembla laca xinesa, xarolada i falsa. Però no li ho ha dit, perquè la dona presumeix de no tenir ni una cana, amb seixanta anys fets. La mires, la donota, i et preguntes quina mena de ressort pot fer que, entre tantes capes de
5 lletjor, s'hi amagui un bri de presumpció. Potser quan ens mirem al mirall hi veiem el nostre rostre amorosit per l'estima ferotge que ens tenim a nosaltres mateixos.

Li ha dit, per convèncer-la, que aquells cabells tibants cap endarrere no s'estilen, que la fan més gran, que a la seva perruqueria fan unes permanents suaus i vellutades com camps de blat batuts pel vent.

10 –I, de passada, et podrien tenyir. No perquè ho necessitis, eh? Sinó perquè un negre que no sigui tan fosc no fa les faccions tan dures.

La dona té les puntes de la boca caigudes, desconfiança i menyspreu per les coses poc naturals que la gent es posa a sobre, i la tímidesa de ser estudiada i abillada per noietes vanes i desconegudes i per miralls grossos i ben il·luminats que no perdonen res. Però es deixa
15 vèncer, i en Quim obeeix el gest de la noia de no burxar la Victòria, però les acomiada amb un somriure de qui s'engull rialles. És la mofa, i la Victòria fa constar que hi va per fer callar aquella mocosa pesada que no la deixa viure, i, tot dient-ho, no pot evitar d'enrojolar-se.

El Vulgar ha crescut força, i està ben educat. Encara és un cadell juganer, però té seny. Més que les persones. Sap com s'ha de tractar la mestressa, l'amo i la criada, i no s'equivoca
20 mai. Ara s'aguanta les ganes de jugar, perquè a casa només són en Quim i ell, i jeu a la catifa, als peus de l'amo, quietó com un gos vell, tot i que remena la cua veloçment.

En Quim ni el mira. Però quan es posa a parlar en veu alta, el cadell alça el cap i atén. És del color de la crema torrada, i les taques, com ha passat amb les pigues de la *Dolores*, s'han esclarissat. La punta de la cua la té blanca i, el morro, negre. Els ulls, fosquíssims i amb
25 una humitat lluent, com dues grans gotes d'aigua negra. Quan en Quim s'aixeca, el gos li va al darrere. Allà on el mena l'amo, però, al gos li sembla que està prohibit d'anar-hi, i s'amaga rere les seves cames.

En Quim ha entrat a l'habitació de la *Dolores*. Fa dies que hi rumia. Sent el desig de mirar-ho tot, d'escorcollar els racons, de saber què guarda i què hi amaga. No pot tenir secrets.
30 No en pot tenir. No pot. No. I un diari? No ho creu pas. I una carta? Ca, ho sabia. Un secret. Una traïció.

I hi ha també el plaer, el plaer d'olorar roba, d'acariciar teixits, de palpar cadenes i penjolls, la polsereta de pedres del seu aniversari, l'elèctrica transparència de les mitges, la flonjor del moaré dels seus jerseis, el perfum del maquillatge, la fragància del xampú...

35 Vulgar el mira fer, inquiet, i no remena la cua ni s'atreveix a entrar del tot. Aquell recinte és de la mestressa. Ha vist entrar de nits a l'amo, i ha amagat el cap entre les potes, perquè intueix que hi ha alguna cosa que es vulnera en aquell entrar clandestí en la cambra d'una altra persona. No és com quan la Victòria hi entra a netejar. Hi ha el pecat. Un gos sap més bé què és un pecat que la majoria dels humans.

Isabel-Clara Simó, *La salvatge* (1993)

- (a) Quins són els elements que identifiquen aquest text amb una situació domèstica?
- (b) Quines són les parts d'aquest text que ens fan pensar en l'esbiaixament de la perspectiva del narrador?

2.

Oració de la paraula catalana

Senyor, que del càstig bíblic
de la diversitat
ens has fet una joia tan pura
com el parlar de cada u:
5 posa una mica de dolçura
en la paraula que llancem encesa
sobre el germà
i a voltes havem mesa
damunt ton Nom, Senyor,
10 que és tot fresc d'un rou d'humanitat
y té la serenor
de la primera paraula.
Dóna'ns temor de tot parlar de faula;
guia'ns el seny, però també el mot
15 que és lleu com un batec
d'ala d'ocell,
però fereix com un esguard de dona.
Fes, oh Senyor!, nostra paraula bona.
Dóna'ns el goig de dir-la,
20 enc que sia barbotejant;
que tal com Vós ens la donàreu
és la música més dolça i el cant
que ens torna humils i bons,
perquè té gust de mare.
25 Fes, oh Senyor!, nostra paraula clara.

Joaquim Folguera, *Poesies completes* (1951*)

* 1951: aquest poema es va publicar el 1951, 32 anys després de la mort del poeta.

- (a) Com es pot interpretar el contrast entre el to d'aquest poema i el seu contingut polític?
- (b) Quines són les imatges que donen color i textura emocional a la descripció de la llengua catalana?
-